

PROTIKORUPČNÝ PROGRAM
Environmentálneho fondu

Bratislava

JÚN 2022

Obsah

1. Úvod.....	3
2. Vymedzenie pojmov a skratiek.....	3
3. Východiská PPEF	5
4. Faktory s vplyvom na realizáciu Protikorupčnej politiky SR.....	6
5. Základné právne predpisy	7
6. Priority PPEF	9
7. Norma ISO 37001	9
8. Riadenie korupčných rizík	9
9. Ciele a opatrenia.....	10
10. Monitorovanie, hodnotenie a aktualizácia PPEF	14
11. Záverečné ustanovenia.....	15

1. Úvod

Protikorupčný program Environmentálneho fondu (ďalej len „PPEF“ alebo „protikorupčný program“) je vypracovaný v súlade s uznesením vlády Slovenskej republiky č. 585/2018 z 12. decembra 2018, ktorým bola schválená *Protikorupčná politika SR na roky 2019 – 2023* (ďalej len „Protikorupčná politika SR“) a v súlade s Rezortným protikorupčným programom Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky.

Tento protikorupčný program nadväzuje na schválenú Protikorupčnú politiku SR a pri jeho vypracovaní sa takisto zohľadňujú požiadavky štandardov podľa normy ISO 37001¹⁾, informácie vyplývajúce z prieskumu o korupčných rizikách v Environmentálnom fonde (ďalej len „fond“), ako aj poznatky a návrhy zamestnancov fondu.

Fond je zriadený ako štátny fond na uskutočňovanie štátnej podpory starostlivosti o životné prostredie²⁾ na dosiahnutie cieľov štátnej environmentálnej politiky na celoštátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni. Správu fondu vykonáva Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „MŽP SR“).

Adresátmi tohto PPEF sú zamestnanci fondu. Účelom PPEF je poskytnúť zamestnancom fondu súbor konkrétnych krokov na predchádzanie korupcii, najmä prostredníctvom riadenia korupčných rizík a znižovania priestoru na ich vznik a existenciu.

2. Vymedzenie pojmov a skratiek

Na účely realizácie protikorupčného programu sa používa toto vymedzenie pojmov:

Integrita znamená vlastnosť osoby, ktorá sa dôsledne prejavuje v čestnom, poctivom, nestrannom a dôveryhodnom konaní v súlade so všeobecne uznávanými hodnotami, etickými zásadami, normami a pravidlami. Miera integrity jednotlivca, orgánu verejnej moci i celého systému inštitúcií sa hodnotí podľa vonkajších prejavov a konania v súlade s deklarovateľnými hodnotami a zásadami. V tomto zmysle je medzi integritou a tendenciou ku korupcii nepriamoúmerný vzťah. Treba zdôrazniť, že pojem „integrita“ nie je totožný s pojmom „bezúhonnosť“, ktorá sa podľa príslušných právnych predpisov SR preukazuje výpisom/odpisom z registra trestov.

Korupcia – vymedzenie pojmu korupcia ako zneužitie moci alebo postavenia vo vlastný prospech alebo v prospech iných osôb sa opiera o Dohovor OSN proti korupcii.³⁾ Podobne aj Európska komisia v súvislosti s Európskymi štrukturálnymi a investičnými fondmi používa všeobecné vymedzenie pojmu korupcia, ktorú chápe ako „zneužitie (verejného) postavenia na osobný prospech“.⁴⁾ Zdôrazňuje, že korupčnými platbami či transakciami sa napomáha mnohým ďalším druhom podvodov, ako sú napríklad falošné fakturácie, fiktívne výdavky alebo neplnenie zmluvných špecifikácií.

Aj keď v čase vypracovávania tohto dokumentu samotný pojem korupcia nie je termín v slovenských právnych predpisoch osobitne vymedzený, v Trestnom zákone (ďalej len „TZ“⁵⁾) sa v § 328 až 336d uvádzajú druhy konania súvisiaceho s korupciou či úplatkárstvom. **Termín korupcia má preto v tomto dokumente generický význam**, ktorý zahŕňa nielen všetky uvedené druhy konania, ale aj akékoľvek konanie poškodzujúce verejný záujem. Zahŕňa takisto zneužívanie moci, právomoci, vplyvu či

¹⁾ Norma STN ISO 37001:2019-02 (01 0106) Systémy manažérstva proti korupcii. Označenie anglického znenia normy je ISO 37001:2016 - Anti-bribery management systems, (ďalej len „ISO 37001“).

²⁾ § 1 ods. 1 zákona č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

³⁾ Články 15 až 19 Dohovoru Organizácie Spojených národov proti korupcii (434/2006 Z. z.) (https://www.linodc.org/documents/treaties/UNCAC/Publications/Convention/08-50026_E.pdf).

⁴⁾ Dokument Európskej komisie *Posúdenie rizika podvodu a účinné a primerané opatrenia proti podvodom*, Európske štrukturálne a investičné fondy - usmernenia pre členské štáty a orgány zapojené do programu, 16.06.2014, Európska komisia. EGESIF 14-0021-00 (https://ec.europa.eu/sfc/sites/sfc2014/files/sfc-files/guidance_fraud_risk_assessment_sk.pdf).

⁵⁾ Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov.

postavenia, navádzanie na takéto zneužitie, klientelizmus, rodinkárstvo, protekcionárstvo, vydieranie⁶⁾, konflikt záujmov, nezákonný lobing, poskytovanie a prijímanie nenáležitých výhod bez poskytovania protislužby (tzv. prikrmovanie) a spreneveru verejných zdrojov. Zneužitie právomoci verejného činiteľa v zmysle § 326 TZ je vo svojej podstate takisto korupciou, rovnako ako trestné činy pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe⁷⁾ a machinácie v súvislosti s konkurzným a vyrovnacím konaním.⁸⁾

V norme ISO 37001⁹⁾ má pojem **korupcia** generický charakter a vymedzuje sa ako „ponúkanie, sľubovanie, dávanie, prijímanie alebo požadovanie neoprávnenej výhody akejkoľvek hodnoty (ktorá by mohla byť finančná alebo nefinančná), priamo alebo nepriamo a bez ohľadu na miesto (miesta), v rozpore s platnými právnymi predpismi, ako aj úplatok alebo odmena pre osobu, ktorá koná alebo sa zdráha konať v súvislosti s výkonnosťou plnenia povinností tejto osoby“.

Korupčné riziko¹⁰⁾ - v užšom zmysle sa pod týmto pojmom rozumie existencia príležitosti, pravdepodobnosti alebo možnosti vzniku korupcie a nákladov spojených s touto korupciou. Zahŕňa aj príčiny alebo podmienky, ktoré uľahčujú vznik situácie priaznivej pre podplácanie, korupciu, korupčné správanie¹¹⁾ alebo konanie.

Odvetné opatrenie znamená ktorúkoľvek z týchto činností uskutočňovaných proti oznamovateľovi za to, že oznámil podozrenie z korupčného alebo iného proti spoločenského konania či neetického správania: disciplinárny postih, vyhrážanie, diskriminácia, šikanovanie, verejné alebo neverejné ponižovanie, stalking (prenasledovanie)¹²⁾, bossing¹³⁾, mobbing¹⁴⁾, nátlak, vydieranie, neprimerané zvýšenie pracovnej záťaže.

Partner vecného vzťahu (obchodný partner) externá strana, s ktorou organizácia¹⁵⁾ má vecný vzťah¹⁶⁾ alebo plánuje zriadiť nejakú formu vecného vzťahu.

Protikorupčná prevencia („predchádzanie korupcii“, „prevencia korupcie“) - pod týmto pojmom sa rozumejú systematické postupy na:

- a) odhaľovanie a odstraňovanie príčin, príležitostí a podmienok priaznivých pre vznik a existenciu korupcie,
- b) znižovanie a odstraňovanie korupčných rizík,
- c) zníženie pravdepodobnosti alebo možnosti vzniku korupcie,
- d) odrádzanie osôb od páchania trestných činov korupcie,
- e) posilňovanie kultúry etiky, integrity a protikorupčného povedomia.

Systém protikorupčného manažérstva znamená súbor vzájomne prepojených alebo vzájomne sa ovplyvňujúcich prvkov organizácie na vytvorenie protikorupčných politík, cieľov a procesov

---

⁶⁾ Pozri glosár TSI <https://www.transparency.org/glossary/term/extortion>.

⁷⁾ Pozri § 266 Trestného zákona.

⁸⁾ Pozri § 241 Trestného zákona.

⁹⁾ STN ISO 37001:2019.

¹⁰⁾ Medzi pojmi „korupčné riziko“ a „riziko korupcie“ je rozdiel. „Riziko korupcie“ znamená riziko, ktoré vyplýva z korupcie, resp. podplácania.

¹¹⁾ Vráťane postoja, reči, pohybov, gest, signálov a ďalších prejavov, o ktorých je možné odôvodnene predpokladať, že osoba dáva najavo svoj úmysel byť účastníkom korupčného vzťahu.

¹²⁾ Napríklad, keď sa po oznámení protispoločenskej činnosti začne byť činnosť, plnenie pracovných povinností, dochádzka a pod. zamestnanca-oznamovateľa neprimerane kontrolovaná .a nad takú mieru, ktorá je inak bežná pri kontrole iných zamestnancov.

¹³⁾ Napr. odlišné odmeňovanie v neprospech oznamovateľa, zvýšené požiadavky na jeho výkony v práci, privlastňovanie si výsledkov jeho práce nadriadeným, vyvíjanie časového tlaku na oznamovateľa, zadávanie práce a úloh, ktorých cieľom je ponižovať oznamovateľa.

¹⁴⁾ Šikanózne správanie voči oznamovateľovi a podnecovanie do takého správania, napr. verbálne útoky, izolovanie oznamovateľa od skupiny ostatných pracovníkov v organizačnom útvere, ohováranie, psychický nátlak, komunikácia s oznamovateľom sarkastickým tónom a pod.

¹⁵⁾ Podľa ISO 37001 je to osoba alebo skupina ľudí, ktorá na dosahovanie svojich cieľov má vlastné funkcie so zodpovednosťami, právomocami a vzťahmi.

¹⁶⁾ Vecný vzťah sa podľa ISO 37001 chápe v širšom zmysle tak, že predstavuje činnosti, ktoré sú relevantné na účely existencie organizácie.

na dosahovanie protikorupčných cieľov.¹⁷⁾

Verejná integrita sa chápe ako dôsledný súlad konania so spoločnými etickými hodnotami, zásadami a normami s cieľom podporovať a uprednostňovať verejný záujem pred súkromnými záujmami vo verejnom sektore.¹⁸⁾ V kontexte činnosti orgánov verejnej moci sa zároveň chápe ako čestnosť, poctivosť, nezaujatosť, nestrannosť, rešpektovanie dôstojnosti, slušnosť, korektnosť, transparentnosť a dôveryhodnosť pri vykonávaní úradných povinností a zverených právomocí. Je nesporné, že medzi verejnou integritou a korupciou je nepriamoúmerný vzťah.

Verejný záujem¹⁹⁾ sa chápe ako záujem trvalo a udržateľne zlepšovať v súlade so zásadami právneho štátu a všeobecne uznávanými zásadami etiky a morálky kvalitu života, životných podmienok a blahobytu všetkých občanov alebo väčšiny občanov. Verejný záujem ako predmet sústredeného úsilia sa však nechápe ako svojvôľa na úkor ostatných osôb²⁰⁾, ale ako oprávnený nárok²¹⁾, pri ktorom sa nezhorší situácia ostatných osôb a dodržia sa jasné a určité kritériá demokracie²²⁾ a právneho štátu.

Zvyšovanie povedomia o korupcii sa chápe ako interaktívny komunikačný proces zlepšovania schopnosti vnímať a pochopiť súvislosti korupcie, jej prejavy, spôsoby a následky, ako aj rozvíjania spôsobilostí, zručností, motivácie a postojov potrebných na *aktivizáciu* protikorupčného správania.

POUŽITÉ SKRATKY

Fond	Environmentálny fond
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
PPEF	Protikorupčný program Environmentálneho fondu
SR	Slovenská republika
TZ	Trestný zákon

3. Východiská PPEF

PPEF zohľadňuje základné faktory²³⁾ uvedené v Protikorupčnej politike SR, ktoré môžu pomôcť alebo ohroziť úspešnosť jeho realizácie. Tieto faktory zodpovedajú identifikácii podľa vykonanej internej analýzy²⁴⁾.

Protikorupčná politika SR je súčasťou celkovej politiky dodržiavania predpisov a pravidiel. Protikorupčná politika SR a systém protikorupčného manažérstva pomáhajú organizácii vyhnúť sa alebo zmierniť náklady, riziká a poškodenie vyplývajúce z účasti na korupcii, pomáhajú podporovať dôveru v obchodných vzťahoch a zlepšovať jej povesť.

Na dosiahnutie tohto cieľa je potrebné vo fonde vytvárať vhodné **inštitucionálne, právne**

¹⁷⁾ V norme STN ISO 37001:2019-02 (01 0106) sa používa termín „systém manažérstva proti korupcii“. Na účely tohto protikorupčného programu sa namiesto neho ako synonymum používa priesračnejší termín „systém protikorupčného manažérstva“. V hovorovej reči je akceptovateľný aj výraz „protikorupčné riadenie“.

¹⁸⁾ *Odporúčanie Rady OECD o verejnej integrite*, OECD 26.1.2017 <http://www.oecd.org/gov/ethics/recommendation-public-integrity>; https://www-boiprotikorupcii.gov.sk/data/files/7024_recommendationsvk-web.PDF.

¹⁹⁾ V ústavnom zákone č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov je v čl. 3 ods. 2 pojem verejný záujem na účely tohto zákona vymedzený ako „záujem, ktorý prináša majetkový prospech alebo iný prospech všetkým občanom alebo mnohým občanom“. V zákone č. 552/2003 Z. z. sa v § 2 ods. 2 verejný záujem chápe ako „záujem, ktorý prináša majetkový prospech alebo iný prospech všetkým občanom alebo väčšine občanov. U zamestnancov zamestnávateľa, ktorými sú právnické osoby podľa § 1 ods. 2 písm. c), výkon práce vo verejnom záujme je aj plnenie povinnosti zamestnancov v záujme týchto právnických osôb podľa Obchodného zákonníka“.

²⁰⁾ <http://publicinterest.info/?q=public-interest-political-philosophy-and-study-public-administration>.

²¹⁾ <http://publicinterest.info/?q=public-interest-political-philosophy-and-study-public-administration>.

²²⁾ <http://publicinterest.info/?q=public-interest-political-philosophy-and-study-public-administration>.

²³⁾ Protikorupčná politika SR na roky 2019-2023, časť 5.1 *Základné faktory s vplyvom na realizáciu protikorupčnej politiky*.

²⁴⁾ DOTAZNÍK - Identifikácia korupčných rizík v Environmentálnom fonde.

a spoločenské podmienky, v ktorých sa odmietajú akékoľvek prejavy korupčného správania a korupčné konanie sa účinne postihuje. Vo fonde sa uplatňuje zásada nulovej tolerancie korupcie. V súvislosti s touto zásadou sa nesmú zľahčovať alebo prehliadať ani prejavy korupčného správania a riziká, ktoré by mohli umožniť vznik korupcie alebo vytvoriť priestor či príležitosť na jej spáchanie.

Keďže korupcia, jej páchatelia a sprostredkovatelia, ako aj všetci, ktorí sa podieľajú na vytváraní priestoru a príležitostí na korupciu, poškodzujú **verejný záujem**, musí byť zabezpečená ochrana verejného záujmu.

Akékoľvek znižovanie transparentnosti rozhodovacích procesov vo fonde je neprijateľné. Týka sa to nielen oblastí, v ktorých sa rozhoduje o použití či pridelovaní prostriedkov z verejných zdrojov, ako aj ostatných procesov vo fonde ako sú procesy verejného obstarávania, ekonomické procesy, vedenie agendy zdrojov fondu, agendy správy pohľadávok a ďalšie podporné procesy. V tejto súvislosti je takisto potrebné odstrániť z rozhodovacích procesov všetky diskrečné prvky, ktoré by mohli vytvárať priestor pre korupčné správanie.

Rovnako je potrebné dôrazne uplatňovať vyvoditeľnú zodpovednosť za vytváranie priestoru, príležitostí a podmienok pre korupciu, ako aj pre vznik a existenciu korupčných schém a sietí.

4. Faktory s vplyvom na realizáciu Protikorupčnej politiky SR

Táto časť sa sústreďuje na základné faktory, ktoré môžu pomôcť pri realizácii PPEF alebo ohroziť jeho úspešnosť. Faktory s vplyvom na realizáciu Protikorupčnej politiky SR boli identifikované prostredníctvom SWOT²⁵⁾ analýzy so zreteľom na prevenciu korupcie a boj proti korupcii. Ako dôkazný základ sa použili najmä výsledky posúdenia korupčných rizík, ktoré boli identifikované na všetkých organizačných útvaroch fondu.

Silné stránky (Strengths)

Aktuálne faktory, ktoré majú priaznivý vplyv na realizáciu PPEF

Ďalej uvedené faktory sú súčasťou už existujúceho základného rámca priaznivého pre realizáciu Protikorupčnej politiky SR, ktorý obsahuje využiteľný silný aktivizačný protikorupčný potenciál na dosiahnutie cieľov Protikorupčnej politiky SR:

- a) prejavená vôľa bojovať proti korupcii a znižovať korupčné riziká,
- b) využívanie systému protikorupčného manažérstva podľa normy ISO 37001,
- c) podpora vedenia fondu pri vypracovaní a zavedení PPEF,
- d) interné predpisy vo fonde podporujú protikorupčné úsilie vrátane efektívnej ochrany oznamovateľov protispoločenskej činnosti,
- e) transparentnosť pri zverejňovaní zmlúv, dokumentov a pod.,
- f) protikorupčný koordinátor, ktorý koordinuje protikorupčné aktivity vyplývajúce z boja proti korupcii a protikorupčnej prevencie, vrátane riadenia korupčných rizík,
- g) spolupráca s MŽP SR a organizáciami pri výmene skúseností a dobrej praxe v oblasti boja proti korupcii a protikorupčnej prevencie,
- h) zavádzanie etického kódexu.

Slabé stránky (Weaknesses)

Aktuálne faktory, ktoré majú nepriaznivý vplyv na realizáciu PPEF

- a) nízka dôvera zamestnancov v účinnosť uplatňovania protikorupčných pravidiel v praxi,
- b) nedostatočné vedomosti o tom, čo všetko sa považuje za korupciu a o efektívnych postupoch boja proti korupcii a protikorupčnej prevencii na fonde zo strany zamestnancov,

---

²⁵⁾ SWOT (z angl. Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats) - silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia.

- c) obava zamestnancov oznamovať nekalé praktiky a s tým súvisiaca nízka pravdepodobnosť odhalenia prípadného korupčného správania,
- d) uplatňovanie protikorupčných pravidiel a morálnych zásad v organizácii je často vnímané ako formálne,
- e) absencia protikorupčných doložiek v zmluvách.

Príležitosti (Opportunities)

Aktuálne faktory, ktoré sú príležitosťami podporujúcimi realizáciu protikorupčného programu fondu

- a) podmienky pre zavádzanie protikorupčných opatrení na fonde sú priaznivé,
- b) zvyšujúci tlak verejnosti na riešenie problémov spojených s korupciou,
- c) zavádzanie informačných technológií do riadenia korupčných rizík a oznamovanie korupcie a inej protispoločenskej činnosti
- d) ústretovosť MŽP SR pri spolupráci v oblasti zdokonaľovania protikorupčnej prevencie a boja proti korupcii,
- e) aplikácia protikorupčných doložiek/ustanovení do zmlúv aj so sankciami za porušenie.

Ohrozenia z okolitého prostredia (Threats)

Aktuálne faktory z okolitého prostredia, ktoré ohrozujú realizáciu protikorupčného programu fondu

- a) prevažujúci pesimistický postoj verejnosti k odstráneniu korupcie,
- b) vysoká miera tolerancie drobnej korupcie zo strany verejnosti,
- c) nízka ochota verejnosti, vrátane podnikateľov oznamovať korupciu na všetkých úrovniach verejného sektora z dôvodu neistoty spôsobenej obavou z odvetných krokov,
- d) neexistencia systému hĺbkovej analýzy dôveryhodnosti partnerov vecného vzťahu,
- e) riziko neodhalenia účasti vzájomne prepojených spoločností vo verejnom obstarávaní,
- f) zdokonaľovanie korupčných schém ako reakcia na protikorupčné opatrenia,
- g) chýbajúca nestrannosť či nezaujatosť pri výbere a medializácii podozrení z korupčného konania,
- h) absencia jasných pravidiel pre lobing, dary, efektívnosť systému kontroly majetkových priznaní, ovplyvňovanie verejnej politiky a legislatívneho procesu,
- i) zisťtné dôvody pri podpore kultúry integrity vo verejnom sektore a naprieč celým politickým spektrom.

Tieto faktory sú zároveň významnými korupčnými rizikami, ktoré by mohli zabrániť dosiahnutiu protikorupčných cieľov a úspešnému vykonávaniu Protikorupčnej politiky SR. Na ich zmiernenie a minimalizáciu je preto potrebné sústredné a konštruktívne úsilie založené na celospoločenskom prístupe a behaviorálnych poznatkoch. Na tento účel by sa mali prijať osobitné opatrenia, pričom je nevyhnutné posilňovať spoluprácu a súčinnosť nielen v rámci celého verejného sektora, ale aj jeho spoluprácu s verejnosťou. Angažovanosť verejnosti a jednotlivcov pri zmene vzorcov správania sa je na zmiernenie a odstránenie ohrozenia spôsobeného týmito faktormi dôležitá.

5. Základné právne predpisy

Problematika definovania a postihovania korupcie je riešená v právnom poriadku SR v rôznych právnych predpisoch.

Z hľadiska boja proti korupcii a korupčných rizík sú pre fond relevantné najmä tieto zákony:

Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov

- upravuje hmotnoprávne ustanovenia týkajúce sa korupcie, t. j. vymedzuje skutkovú podstatu trestných činov prijímania úplatku (§ 328 až 330), podplácania (§ 332 až 334), nepriamej korupcie

(§ 336), neoznámene trestného činu korupcie (§ 340), machinácií pri verejnom obstarávaní (§ 266 a § 267), prijatie a poskytnutie nenáležitej výhody (§ 336c a § 336d).

Zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov

- upravuje postup orgánov činných v trestnom konaní a súdov tak, aby trestné činy boli náležite zistené a ich páchatelia boli podľa zákona spravodlivo potrestaní a upravuje pôsobnosť Špecializovaného trestného súdu, ktorý je príslušný konať vo veci trestných činov korupcie.

Zákon č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

- upravuje základy trestnej zodpovednosti právnických osôb, druhy trestov, ich ukládanie a trestné konanie proti právnickým osobám, pričom medzi trestné činy právnických osôb, na účely tohto zákona, sú zahrnuté aj trestné činy korupcie, a to prijímanie úplatku, podplácanie, nepriama korupcia alebo prijatie a poskytnutie nenáležitej výhody.

Zákon č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov

- upravuje podmienky poskytovania ochrany osobám v pracovnoprávnom vzťahu v súvislosti s oznamovaním kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti, práva a povinnosti osôb pri oznamovaní protispoločenskej činnosti a zriadenie, postavenie a pôsobnosť Úradu na ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti.

Zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov

- upravuje podmienky, postup a rozsah slobodného prístupu k informáciám, najmä povinné zverejňovanie informácií, zmlúv a objednávok.

Zákon č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (tzv. protischránkový zákon)

- upravuje zriadenie registra partnerov verejného sektora, údaje zapisované do registra, postup pri zápise údajov do registra, zápise zmeny zapísaných údajov a výmaze zapísaných údajov, overovaní údajov zapisovaných do registra a sankcie za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom.

Zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

- upravuje zadávanie zákaziek na dodanie tovaru, zákaziek na uskutočnenie stavebných prác, zákaziek na poskytnutie služieb, súťaž návrhov, zadávanie koncesí na stavebné práce, zadávanie koncesí na služby a správu vo verejnom obstarávaní.

Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov

- upravuje skutkovú podstatu podplácania pri nekalej súťaži (§ 49).

Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov

- upravuje ochranu zamestnanca za to, že podá na iného zamestnanca alebo zamestnávateľa sťažnosť, žalobu, návrh na začatie trestného stíhania alebo iné oznámenie o kriminalite alebo inej protispoločenskej činnosti.

Zákon č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

- upravuje práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb pri predchádzaní a odhaľovaní legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu.

6. Priority PPEF

PPEF vychádza z priorít a cieľov, ktoré sú stanovené v Protikorupčnej politike SR a zároveň z priorít Protikorupčného programu MŽP SR.

PPEF stanovuje nasledovné priority:

Priorita č. 1

Vytvárať a posilňovať protikorupčné prostredie.

Priorita č. 2

Posilniť postavenie fondu ako dôveryhodnej inštitúcie, ktorá svojou činnosťou presadzuje a chráni verejný záujem prostredníctvom znižovania priestoru a príležitostí pre korupciu a chrániť dobré meno fondu.

Priorita č. 3

Zvyšovať efektívnosť protikorupčného riadenia na fonde.

7. Norma ISO 37001

Na skvalitnenie boja proti korupcii a prevencie korupcie fond vo svojom systéme riadenia bude využívať požiadavky obsiahnuté v štandardoch normy ISO 37001.

Takýto dokument by mal pomôcť zaviesť mechanizmy na prevenciu korupcie, jej odhaľovanie a spôsob reagovania v prípade, keď dôjde ku korupcii alebo vzniku korupčného rizika. Sú v ňom konkretizované požiadavky a usmernenie na vytvorenie, implementáciu, udržiavanie, preskúmanie a zlepšovanie systému protikorupčného manažérstva. Tieto požiadavky sú špecifikované tak, aby navrhnutý systém pomohol fondu zabrániť korupcii, odhaľovať ju, reagovať na ňu a dodržiavať protikorupčné právne predpisy, ako aj dobrovoľné záväzky fondu uplatniteľné na jeho činnosti.

Fond si za jeden z kľúčových cieľov stanovil uplatňovať systém protikorupčného manažérstva, čo je úzko prepojené nielen s existenciou kultúry dodržiavania predpisov, pravidiel a etických zásad, ale aj s kultúrou integrity, transparentnosti a otvorenosti. Existencia týchto prvkov je rozhodujúca pre úspech zavedenia a uplatňovania systému protikorupčného riadenia²⁶).

8. Riadenie korupčných rizík

Riadenie korupčných rizík ako **súčasť protikorupčného systému** sa uskutočňuje v zmysle uznesenia vlády SR č. 585/2018 z 12. decembra 2018 k Protikorupčnej politike SR.

Mechanizmus riadenia korupčných rizík je v podmienkach fondu upravený interným aktom riadenia:

- Rozhodnutie riaditeľa Environmentálneho fondu č. 9/2019 zo dňa 23. mája 2019

---

²⁶) V norme STN ISO 37001:2019-02 (01 0106) sa používa termín „systém manažérstva proti korupcii“. Na účely tohto dokumentu namiesto neho používame priezračnejší termín „systém protikorupčného manažérstva“.

o vnútornom systéme vybavovania oznámení v súvislosti s oznamovaním protispoločenskej činnosti v Environmentálnom fonde,

- príkaz riaditeľa Environmentálneho fondu č. 10/2019 zo dňa 31. mája 2019 „**Riadenie korupčných rizík v Environmentálnom fonde**“.

V rámci identifikácie korupčných rizík bol vedúcim zamestnancom fondu zaslaný dotazník, účelom ktorého bolo identifikovať a vyhodnotiť, do akej miery je fond vystavený korupcii a aké korupčné riziká by mohli ohroziť riadne fungovanie fondu. Následne, podľa usmernení a v spolupráci s protikorupčným koordinátorom fondu, vedúci jednotlivých odborov fondu vytvorili mapu korupčných rizík v členení na jednotlivé odbory, kde sa podľa hlavných činností jednotlivých odborov identifikovali korupčné riziká a zmapovali vykonávané opatrenia na elimináciu korupčných rizík a zároveň sa identifikovali návrhy na ďalšie opatrenia. Na základe získaných údajov fond prijíma protikorupčný program na nasledujúce obdobie, ktorého predmetom sú opatrenia na ďalšie minimalizovanie a vylúčenie identifikovaných korupčných rizík.

9. Ciele a opatrenia

Cieľ č. 1:	Zmenšiť priestor na existenciu a vznik korupčných rizík

Identifikácia nedostatkov vo fonde, ktoré umožňujú alebo by mohli umožniť vznik a prípadne existenciu korupčných rizík, musí byť založená na faktoch.

Fond vedie systém riadenia korupčných rizík, ktorého súčasťou bude aj elektronický nástroj, ktorý poskytne vedúcim zamestnancom dôkazný základ v podobe informácií o korupčných rizikách vo fonde a prípadne naznačí aj možné zodpovedajúce opatrenia.

Na tento účel sa bude pravidelne vykonávať posudzovanie a hodnotenie korupčných rizík ročne, vždy do júna nasledujúceho kalendárneho roka za predchádzajúci kalendárny rok. Pritom sa identifikujú tie korupčné riziká, ktoré je možné predvídať vzhľadom na postavenie fondu, jeho veľkosť, štruktúru, rozhodovacie právomoci, povahu, rozsah a zložitosť činností. Vzhľadom na to, že fond vstupuje do vzťahov aj s externými subjektmi, pri riadení korupčných rizík sa zohľadňujú aj partneri vecného vzťahu a interakcie s nimi.

Účinnosť využívania elektronického nástroja je vhodné vyhodnotiť a na tento účel by sa mali stanoviť kritériá účinnosti. Tieto kritériá by mali obsahovať napríklad počet skutočných respondentov zapojených do identifikácie korupčných rizík, ochotu zamestnancov podieľať sa na znižovaní priestoru pre korupciu a vznik či existenciu korupčných rizík, počet a kvalitu opatrení navrhovaných respondentmi a riadiacimi/vedúcimi zamestnancami, zmenšené alebo odstránené korupčné riziká, obsah spätnej väzby od verejnosti o činnosti zamestnancov fondu a pod.

Identifikované korupčné riziko neznamena, že dochádza ku korupcii alebo s ňou súvisiacej protispoločenskej činnosti. Toto riziko iba naznačuje, že existuje priestor, príležitosť alebo vhodné podmienky na uskutočnenie korupcie.

V rámci systému riadenia korupčných rizík bude fond vyhodnocovať vhodnosť a efektívnosť existujúcich riadiacich činností s cieľom zmierniť a prípadne eliminovať korupčné riziká či odstrániť priestor priaznivý pre korupciu. Po posúdení korupčných rizík sa určí druh a úroveň protikorupčných riadiacich činností, ktoré sa uplatnia na zodpovedajúcu kategóriu korupčného rizika. Pritom sa posúdi, či existujúce riadiace činnosti sú dostatočne účinné. V prípade potreby budú primerane upravené. Pri uplatňovaní

protikorupčných pravidiel sa budú zapájať všetky organizačné útvary a všetci zamestnanci fondu.

Opatrenie č. 1.1	Eliminovať možnosti vzniku a existencie korupčného rizika udržiavaním efektívneho systému riadenia rizík
Ukazovatele:	a) katalóg identifikovaných korupčných rizík b) interná norma o riadení korupčných rizík
Úlohy:	a) prijímať návrhy na odstránenie nedostatkov, hrozieb a korupčných rizík a v prípade potreby aktualizovať katalóg identifikovaných korupčných rizík, b) uplatňovať internú normu o riadení korupčných rizík a v prípade potreby ju aktualizovať
Termín:	priebežne
Vyhodnotenie účinnosti a efektívnosti:	každoročne do 30. júna za predchádzajúci kalendárny rok
Gestor:	Protikorupčný koordinátor
Spolugestori:	Kancelária generálneho riaditeľa, vedúci zamestnanci organizačných útvarov fondu

Dôležitým faktorom, ktorý môže ovplyvniť vznik alebo existenciu korupčného rizika, je aj primeraná informovanosť zamestnancov o prevencii korupcie. Fond sa preto v oblasti vzdelávania zamestnancov výraznejšie zameria aj na prevenciu korupcie, ochranu oznamovateľov a postupy oznamovania podozrení z korupcie.

Vzdelávacie aktivity zahŕňajú úvodné protikorupčné vzdelávanie pre novoprijatých zamestnancov a zároveň priebežné protikorupčné vzdelávanie pre všetkých zamestnancov fondu.

Opatrenie č. 1.2	Zvyšovanie povedomia zamestnancov o korupcii, o opatreniach na prevenciu korupcie a o konflikte záujmov
Ukazovatele:	a) Etický kódex zamestnanca Environmentálneho fondu b) školenia zamestnancov zamerané na etické správanie, konflikt záujmov a prevenciu c) vyhlásenia zamestnancov fondu o dodržiavaní protikorupčnej politiky
Úlohy:	a) uplatňovať Etický kódex a v prípade potreby ho aktualizovať b) zabezpečiť školenia zamestnancov zamerané na etické správanie, konflikt záujmov a prevenciu c) zabezpečiť vyhlásenia zamestnancov fondu o dodržiavaní protikorupčnej politiky pri nástupe novoprijatých zamestnancov fondu
Termín:	a) priebežne b) do 31. decembra 2022 c) pri nástupe novoprijatých zamestnancov
Vyhodnotenie účinnosti a efektívnosti:	každoročne do 30. júna za predchádzajúci kalendárny rok

Gestor:	Protikorupčný koordinátor
Spolugestori:	Kancelária generálneho riaditeľa

Cieľ č. 2	Účinne chrániť oznamovateľov podozrení z korupcie, inej protispoločenskej činnosti a neetického správania

Princípom ochrany oznamovateľov sú postupy a pravidlá/interné predpisy nastavené tak, aby zaručovali podporu a ochranu osobám, ktoré v dobrej viere upozornia na vznik korupčných rizík, možné korupčné alebo iné protispoločenské konanie či neetické správanie. Súčasťou ochrany týchto osôb je uplatňovanie systému pravidiel a postupov na nestranné posúdenie správania voči zamestnancovi, ktoré je možné pokladať za odvetný postih za to, že nahlásil podozrenie z korupčného alebo iného protispoločenského konania či neetického správania. Dôkazné bremeno je na osobe, ktorá navrhla alebo uplatňuje postih.

Opatrenie č. 2.1	Uplatňovať v praxi internú normu o vnútornom systéme vybavovania oznámení súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti vo fonde
Ukazovatele:	a) interná norma o vnútornom systéme vybavovania oznámení súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti vo fonde b) prieskumom podložené zmenšenie obáv zamestnancov fondu z odvetných opatrení v dôsledku nahlásenia podozrenia z korupcie
Úloha:	uplatňovať internú normu o vnútornom systéme vybavovania oznámení súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti vo fonde a v prípade potreby ju aktualizovať
Termín:	priebežne
Vyhodnotenie účinnosti a efektívnosti:	každoročne do 30. júna za predchádzajúci kalendárny rok
Gestor:	Protikorupčný koordinátor
Spolugestori:	Kancelária generálneho riaditeľa

Zamestnanci a vedúci zamestnanci fondu majú konať v súlade so spoločnými etickými hodnotami, zásadami a normami a vo svojich pracovných činnostiach a vykonávaní svojich právomocí podporovať a uprednostňovať verejný záujem²⁷⁾ pred súkromnými záujmami.

Vzhľadom na to, že medzi integritou a korupciou či vznikom a existenciou korupčných rizík je nepriamoúmerný vzťah, je vhodné včleniť *odporúčanie Rady OECD²⁸⁾ o verejnej integrite*, ktorý

²⁷⁾ K významu pojmu „verejný záujem“ pozri časť „Vymedzenie pojmov a skratiek“ v tomto dokumente.

²⁸⁾ *Odporúčanie Rady OECD a verejnej integrite*, OECD 26.1.2017 <http://www.oecd.org/gov/ethics/recommendation-public-integrity>; http://www.boiprotikorupcií.gov.sk/data/files/7024_recommendationsvk-web.PDF.

je právnym nástrojom OECD, do systému riadenia fondu.

Ponúkanie, poskytovanie alebo prijímanie darov, pohostení, alebo iných podobných úžitkov či výhod sa niekedy môže odôvodnene treťou stranou (napr. verejnosťou alebo médiami), vnímať ako korupcia alebo korupčné správanie. K takému vnímaniu môže dôjsť aj vtedy, keď darca ani prijímateľ nemal v úmysle získať alebo poskytnúť za tento dar či pohostenie nejakú výhodu.

Fond bude identifikovať a vyhodnocovať riziká vyplývajúce z možných alebo existujúcich vnútorných i vonkajších konfliktov záujmov. Všetci zamestnanci fondu sú povinní oznámiť každý skutočný alebo potenciálny konflikt záujmov, ako napríklad rodinné, finančné alebo iné prepojenie, ktoré môže alebo by mohlo zasiahnuť priamo alebo nepriamo do výkonu ich práce a výkonu pracovných povinností. Pravidlá riešenia konfliktu záujmov by mali pomôcť špecifikovať situácie, v ktorých sa môže stať, že zamestnanci uľahčia uskutočnenie korupčnej transakcie alebo jej nezabránia.

Opatrenie č. 2.2	Zvyšovať povedomie zamestnancov fondu o ochrane oznamovateľov a postupoch oznamovania podozrení z korupcie, korupčného správania a iného protispoločenského konania
Ukazovatele:	a) zabezpečené vzdelávacie aktivity pre zamestnancov fondu na zvyšovanie povedomia o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti b) zamestnanci poznajú postupy nahlasovania nekalého konania c) zamestnanci sú schopní požiadať o ochranu v prípade nahlásenia podozrení z nekalého konania
Úlohy:	zabezpečiť školenie zamestnancov zamerané na zvyšovanie povedomia o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti
Termín:	do 31. decembra 2022
Vyhodnotenie účinnosti a efektívnosti:	každoročne do 30. júna za predchádzajúci kalendárny rok
Gestor:	Protikorupčný koordinátor
Spolugestori:	Kancelária generálneho riaditeľa

Cieľ č. 3	Presadzovať kultúru verejnej integrity a vytvárať prostredie, ktoré otvorene odmieta korupčné konanie

Fond považuje za jednu zo základných podmienok posilňovania svojej dôveryhodnosti dôsledné presadzovanie kultúry verejnej integrity nielen v rámci fondu, ale aj vo vzťahu k partnerom vecného vzťahu a pri komunikácii s verejnosťou. Zamestnanci a vedúci zamestnanci fondu musia konať v súlade so spoločnými etickými hodnotami, zásadami a normami a vo svojich pracovných činnostiach v rámci svojich právomocí podporovať a uprednostňovať verejný záujem pred súkromnými záujmami.

Opatrenie č. 3.1	Zavádzať protikorupčné doložky do zmlúv s partnermi vecného vzťahu
Ukazovatele:	zavedené protikorupčné doložky do uzatváraných zmlúv

Úloha:	uvádzať v zmluvných vzťahoch s partnermi vecného vzťahu protikorupčné doložky
Termín:	priebežne
Vyhodnotenie účinnosti a efektívnosti:	každoročne do 30. júna za predchádzajúci kalendárny rok
Gestor:	Protikorupčný koordinátor
Spolugestori:	Vedúci zamestnanci organizačných útvarov fondu

Občania môžu fondu nahlasovať svoje podozrenia z korupcie prostredníctvom e-mailu, riadnou poštou alebo aj osobne. Majú možnosť podávať podnety nielen neanonymne, ale aj anonymne. Anonymné podnety sa na účely prevencie korupcie a boja proti korupcii nechápu ako spôsob podávania sťažností, ani ako spôsob podávania oznámení podľa zákona č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ale ako prostriedok komunikácie s osobou, ktorá nechce svoju totožnosť zverejniť.

Opatrenie č. 3.2	Uplatňovať systémový nástroj na prijímanie oznámení podozrení z korupcie, korupčného správania a inej protispoločenskej činnosti, ich vyhodnocovanie a zefektívnenie ich vybavovania
Ukazovatele:	a) v rámci politiky transparentnosti a otvorenej štátnej správy voči občanom SR fond prevádzkuje stránku pre oznamovanie protispoločenskej činnosti na svojom webovom sídle, b) počet oznámení, ktoré pomohli odhaliť a postihovať korupciu, korupčné správania a inú protispoločenskú činnosť
Vyhodnotenie účinnosti a efektívnosti:	každoročne do 30. júna za predchádzajúci kalendárny rok
Gestor:	Protikorupčný koordinátor
Spolugestori:	Kancelária generálneho riaditeľa

10. Monitorovanie, hodnotenie a aktualizácia PPEF

Účelom monitorovania PPEF je zistiť mieru úspešnosti vykonávania protikorupčných opatrení a mieru uistenia sa o dosiahnutých zlepšeniach vo фонде. Cieľom je vytvoriť jasný obraz o dosiahnutom pokroku v znižovaní korupcie.

Pri monitorovaní protikorupčný koordinátor v súčinnosti s organizačnými útvarmi fondu zbiera údaje a informácie o stave vykonávania opatrení na jednotlivých organizačných útvaroch.

Pri monitorovaní, ako aj vyhodnotení, sa berú do úvahy najmä informácie poskytnuté organizačnými útvarmi fondu.

Pri hodnotení sa berie do úvahy aj určenie nedostatkov (slabých stránok), ktoré majú nepriaznivý vplyv na schopnosť identifikovať, zmierniť a prípadne eliminovať korupčné riziká. Zároveň sa identifikujú

príčiny nevykonania alebo nedostatočného vykonávania opatrení. Takisto sa uvedie, aké zlepšenia sa dosiahli a aké sú trendy a poučenia pre ďalšie obdobie.

11. Záverečné ustanovenia

PPEF je otvorený dokument, ktorý bude v prípade potreby priebežne aktualizovaný. Organizačné útvary fondu v súčinnosti s protikorupčným koordinátorom navrhnu zmeny a doplnenia jednotlivých opatrení, riešenie problémov a spôsoby eliminácie prekážok jeho realizácie.

PPEF je zverejnený na webovom sídle fondu www.envirofond.sk a na webovom sídle MŽP SR www.minzp.sk.

Úlohy vyplývajúce z PPEF a jeho aktualizácia sa vyhodnocuje každoročne do 30. júna za predchádzajúci rok. Vyhodnotenie plnenia úloh tvorí prílohu k PPEF.

Tento PPEF nahrádza Protikorupčný program Environmentálneho fondu z 28. júna 2021.

V Bratislave dňa 24. júna 2022

Ing. Ľubomír Vačok, v. r.
generálny riaditeľ